

Forslag A 1979/UKK
Behandles af Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

Betænkning over medlemsforslag om et trygt digitalt Norden for unge og børn (A 1979/UKK)

Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at nedsætte en arbejdsgruppe om digitale medier, der skal undersøge muligheden for at øge den digitale forbrugerbeskyttelse i Norden gennem fælles nordisk regulering samt nationale tiltag.

Baggrund

I anledning af Norges præsidentskabsprogram "Et trygt, grønt og ungt Norden" vil socialdemokraterne i Nordisk Råd sætte fokus på et trygt digitalt Norden for børn og unge ved at nedsætte en SoMe-arbejdsgruppe under Nordisk Ministerråd, der skal undersøge hvilke tiltag vi i Norden kan tage for bedre at beskytte børn og unge i Norden mod de negative konsekvenser af de sociale platforme og techgiganternes indtog i vores samfund.

Teknologi og online platforme spiller en stor rolle i alle unges liv den dag i dag, og nordiske børn er nogle af de tidligst debuterende på nettet. Sociale medier er et sted, hvor børn og unge udforsker og udfolder deres identitet, og nogle vil nok kalde dem livsnødvendige. Men sociale medier og andre digitale platforme kan også hurtigt tage overhånd og i dag halter forbrugerbeskyttelsen for børn og unge gevaldigt efter.

Digitale platforme lever af bevidst at skabe afhængighed og de lever af udnyttelse af data. Det er vores opgave som samfund at sikre, at børn og unge beskyttes i de sårbare tidlige stadier af livet og at de bliver rustede til at begå sig på de sociale medier og på andre digitale platforme uden at falde i de mange fælder, som techgiganterne sætter op. Vi skal uddanne vores unge og børn, så de kan gennemskue fælder og forstå mekanismerne bag, og samtidig er det vigtigt, at vi også giver dem sunde digitale vaner med i bagagen, så de er godt rustede i en digital verden.

Udvalgets synspunkter

En majoritet i Udvalget for Kundskab og Kultur ønsker at gå videre med forslaget hvor udgangspunkt tages i den indkomne information og udvalgets tidligere opfattelse da medlemsforslaget præsenteredes hvor udvalget mente at forslaget var for detaljeret. Medlemsforslaget formuleres derfor nu mere generelt med en fokus på digitale medier, ikke kun sociale medier.

Udvalget har noteret at der allerede findes en rapport fra 2023 ("A Nordic approach to democratic debate in the age of Big Tech: Recommendations from the Nordic Think Tank for Tech and Democracy") fra Nordisk Ministerråd om emnet.

Desuden inviterede udvalget Clara Sommarin fra Nordens Velfærdscenter til et udvalgs-møde i september 2024 for at præsentere et projekt om et trygkere digitalt demokrati for børn og unge som Nordens Velfærdscenter forvalter og skal munde ud i en nordisk analyse i 2026, der sammenfatter aktuel forskning og viden om de potentielt skadelige virkninger og nogle af de vigtigste positive virkninger af sociale medier og internettet på børn og unges trivsel. På baggrund af analysen vil der blive udarbejdet anbefalinger til fælles nordiske initiativer på området. Samtidig udarbejdes der en civilsamfundsrapport, der giver børn og unge en stemme i spørgsmålet.

Udvalget finder det positivt at en rapport allerede findes og at Nordens Velfærdscenters projekts arbejde er sat i gang og glæder sig til analysen som den skal munde ud i.

Dog mener udvalget fortsat at der også er behov for at støtte op om det allerede igangsatte arbejde med en nordisk arbejdsgruppe om digitale medier, der skal undersøge muligheden for at øge den digitale forbrugerbeskyttelse i Norden gennem fælles nordisk regulering samt nationale tiltag.

Udvalget mener fortsat at arbejdsgruppens kommissorium skal sættes til at undersøge følgende spørgsmål samt relaterede:

- at Kan Norden stille krav om at techgiganterne skal indføre tidsbegrænset positiv nudging og stille bedre forældrekontrol til rådighed på smartphones og digitale medier, fx ved at fremhæve indstillingerne ved opsætning af nye enheder, ændre enheders standardindstillinger og give yderligere mulighed for at kvalitetssikre indhold?
- at Hvilke konsekvenser har det, når private datadrevne virksomheder bruges i uddannelsessektoren og er der behov for regulering af dette område? Fx ved at begrænse virksomhedernes adgang til børns data i både privat og offentlig sammenhæng så de ikke misbruges til AI eller anvendes til kommercielle formål.

- at Vil det være hensigtsmæssigt at oprette nationale nævn om digitale medier i de nordiske lande, der for eksempel kan svanemærke apps?
- at Kan teknologiforståelse integreres i de eksisterende fag i folkeskolen?
- at Hvordan pædagogisk børne-tv og apps kan udgøre et reelt alternativ til gratis upædagogiske online alternativer

Reykjavik, den 29. oktober 2024

Lars Mejern Larsson (S)

Kirsti Leirtrø (A)

Per Husted (S)

Pinja Perholehto (sd)

Catarina Deremar (C)

Kathrine Kleveland (Sp)

Lars-Christian Brask (M)

Veronika Honkasalo (vänst)

Joakim Vigelius (saf)

Victoria Tiblom (SD)

RESERVATION

Den Konservative gruppe, Nordisk Frihed og Fremskrittspartiet mente at Nordisk Ministerråd allerede har opfyldt det som medlemsforslaget lister og ønskede derfor ikke at gå videre med forslaget.